Lietas Nr. C15220716

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2017.gada 26.janvārī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese N.Paņkiva
ar tiesas sēdes sekretāri G.Kramu
piedaloties prasītājai /pers. C/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ maza apmēra prasība pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 1.augustā prasītāja /pers. C/ iesniegusi tiesā prasības pieteikumu pret atbildētāju /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kas atbilst maza apmēra prasībai, kurā lūdz tiesu palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. E/ un meitas /pers. F/, katra uzturam 150 EUR mēnesī, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērnu pilngadībai, bet ne mazāk kā 25% no valstī noteiktās minimālās algas meitas uzturam un ne mazāk kā 30% no valstī noteiktās minimālās algas dēla uzturam.

Prasību motivē ar to, ka atbildētājs ir bērnu tēvs. Kopš 2014.gada kopdzīve ar atbildētāju ir pārtraukta, uzturlīdzekļus bērnu uzturam atbildētājs dod mazāk par minimālo apmēru. Ar Tukuma tiesas spriedumu par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi minimālajā apmērā, tomēr atbildētājs tik un tā maksā prasītājai 160 *euro*, un nesen paziņojis, ka trīs mēnešus nemaksāšot. Norāda, ka atbildētājs dzīvo un strādā Anglijā, un viņa ienākumi ir pietiekoši, lai varētu maksāt saviem bērniem uzturlīdzekļus 300 *euro* apmērā.

Norāda, ka pati ir reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, bet ienākumi nepārsniedz minimālās algas apmēru. Abi bērni apmeklē bērnudārzu, un par abiem bērniem jāmaksā 75 *euro* mēnesī. Vidēji mēnesī bērniem ir nepieciešams uzturam – ēdināšanai 240 *euro* par abiem bērniem, apģērbs, apavi u.c. apmēram 40 *euro*, vitamīni, zāles, higiēnas preces 40 *euro*, izklaidei 35 *euro*, izglītojošie materiāli (grāmatas, spēles) 20 *euro* mēnesī, neparedzamiem izdevumiem 40 *euro* mēnesī. Abiem bērniem kopā izdevumi sanāk aptuveni 490 *euro*.

Prasību pamato ar Civillikuma 179.pantu.

Civilprocesa likuma 250 ^{25}.panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītāja norādījusi, ka vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250^{21}.panta prasībām nosūtīts prasības pieteikums un tam pievienoto dokumentu noraksti, kā arī paskaidrojuma veidlapas. Un atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības.

Ņemot vērā, ka prasītāja norādījusi atbildētāja dzīvesvietu Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.^{2} panta nosacījumus un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”), nosūtīts Apvienotās Karalistes kompetentai iestādei izsniegšanai atbildētājam prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, nosakot atbildētājam paskaidrojuma iesniegšanas termiņu 15 dienas no prasības pieteikuma izsniegšanas dienas un 28.09.2016. nosūtīts Apvienotās Karalistes kompetentai iestādei izsniegšanai atbildētājam tiesas pavēste. No Apvienotās Karalistes kompetentās iestādes saņemts paziņojums par to, ka pavēste izsniegta atbildētājam 28.10.2016. Norādītais dokumentu piegādes veids tika īstenots saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (..) paredzēto kārtību, proti, izmantojot tiesiskās palīdzības lūgumu Apvienotās Karalistes kompetentai iestādei par dokumentu nodošanu atbildētājam. Pēc Apvienotās Karalistes kompetentās iestādes sniegtās informācijas, dokumenti atbildētājam piegādāti saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, ievietojot tos atbildētāja pastkastē. Norādītais piegādes veids atbilst Regulas 13. panta 2. punktā norādītajam, līdz ar ko tiesa atzīst, ka par prasību atbildētājam ir paziņots normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Turklāt atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta prasībām nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, kā arī paskaidrojuma veidlapas uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Ievērojot, ka tiesas dokumenti atbildētājam tika piegādāti uz viņa deklarēto dzīvesvietu, tad ievērojot Civilprocesa likuma 56^{1}.pantā ietverto prezumpciju par tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu, uzskatāms, ka atbildētājam tiesas dokumenti ir izsniegti.

Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav iesniedzis, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē. Nekādi iesniegumi no atbildētāja tiesā nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2016.gada 28.septembra lēmumu civillieta nolikta izskatīšanai tiesas sēdē (lietas 40.lapa).

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu. Ievērojot, ka tiesas dokumenti atbildētājam tika piegādāti uz viņa deklarēto dzīvesvietu, tad ievērojot Civilprocesa likuma 56^{1}.pantā ietverto prezumpciju par tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu, uzskatāms, ka atbildētājam tiesas dokumenti ir izsniegti. Nekādi lūgumi tiesā nav saņemti, tiesai nav zināmi atbildētāja neierašanās iemesli.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai, tiesa nolēma lietu skatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja. Papildus prasības pieteikumā norādītajam paskaidroja, ka šobrīd uzturlīdzekļus saņem no

Uzturlīdzekļu garantiju fonda. Paskaidroja, ka nezina, kādi ir atbildētāja ienākumi ārzemēs. Izdevumi bērniem ir lielāki kā prasītājas ienākumi, jo viņas vīrs palīdz uzturēt bērnus. Lūdza prasību apmierināt.

Motīvu daļa

Novērtējot prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā esošā dzimšanas apliecības fotokopija (lietas 8.lapa) apstiprina, ka puses ir 2013.gada 25.oktobrī dzimušās /pers. F/ vecāki.

Lietā esošā dzimšanas apliecības fotokopija (lietas 9.lapa) apstiprina, ka puses ir 2011.gada 16.decembrī dzimušā /pers. E/ vecāki.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta otrajai daļai fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas. kurās piedalās tās pašas puses.

Ar Tukuma rajona tiesas 2014.gada 12.decembra spriedumu (lietas 6.-7.lapa) no atbildētāja /pers. D/ par labu prasītājai /pers. J/ piedzīti uzturlīdzekļi:

- dēla /pers. E/ uzturam 80 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk, kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2014.gada 13.augusta līdz brīdim, kad /pers. E/ sasniegs 7 gadu vecumu, bet pēc tam ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz brīdim, kad /pers. E/ sasniegs 18 gadu vecumu;
- meitas /pers. F/ uzturam 80 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk, kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2014.gada 13.augusta līdz brīdim, kad /pers. F/ sasniegs 7 gadu vecumu, bet pēc tam ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz brīdim, kad /pers. F/ sasniegs 18 gadu vecumu.

No lietā esošās laulības apliecības kopijas (lietas 10.lapa) redzams, ka pēc laulības noslēgšanas 2016.gada 2.jūlijā prasītājai mainīts uzvārds no "/uzvārds/" uz "/uzvārds/".

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa nosaka, ka, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums atbilstoši Civillikuma noteikumiem ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, tas ir, dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu. Šī panta otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir sagatavot bērnu pastāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Atbilstoši Civillikuma 179.pantam vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Lietā nav strīds, ka šobrīd tikai prasītāja īsteno ikdienas aprūpi pār nepilngadīgajiem bērniem /pers. E/ un /pers. F/.

Tiesas ieskatā, vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts un neatkarīgi no viņu veselības stāvokļa, vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņa pilnvērtīgai attīstībai.

Izšķirot strīdu par uzturlīdzekļu piedziņu, tiesai ir jāizvērtē bērna vajadzības, abu vecāku mantas stāvoklis un spēja maksāt bērna uzturam, garīgās uz fiziskās attīstības nodrošināšanai nepieciešamo summu.

Lai pareizi noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai ir jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, jāizvērtē katra vecāka mantas stāvoklis un spēja pieprasīto summu maksāt, jāsadala nepieciešamā uzturlīdzekļu summa proporcionāli katra vecāka mantas stāvoklim un ieguldījumam bērna uzturēšanā (*sk. Senāta 2012.gada 28.septembra spriedumus lietās Nr.SKC-1068 un SKC-1024, 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-1391, 2013.gada 8.februāraspriedumu lietā Nr.SKC-991*).

Prasītājas mantas stāvoklis apstiprinās ar: Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu (lietas 11.lapa), no kuras redzams, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu 34,14 EUR apmērā; prasītāja reģistrēta kā nodokļu maksātāja (lietas 12.-21.lapa); izziņu no Ceļu satiksmes drošības direkcijas (lietas 46.lapa) no kuras redzams, ka /pers. C/ īpašumā nav reģistrēti transportlīdzekļi; izziņu no Jelgavas tiesas zemesgrāmatu nodaļas (lietas 45.lapa), no kuras redzams, ka nav ziņu par nekustamiem īpašumiem, kas valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datu bāzē būtu reģistrēti uz prasītājas vārda. Citu pierādījumu par prasītājas mantisko stāvokli tiesas rīcībā nav.

Savukārt atbildētāja mantas stāvoklis apstiprinās ar: izziņas pieprasīšanu no VVDZ un no VZD, no kurām redzams, ka datu bāzē nav reģistrēti nekustamie īpašumi uz atbildētāja; izziņas pieprasīšanu no CSDD, no kuras redzams, ka datu bāzē nav reģistrēti transportlīdzekļi uz atbildētāja. Citu pierādījumu par atbildētāja mantisko stāvokli tiesas rīcībā nav.

Ņemot vērā lietā iegūtos pierādījumus par pušu mantisko stāvokli, tiesa secina, ka nav pierādījies tāds atbildētāja mantas stāvoklis, kas dotu pamatu piedzīt uzturlīdzekļus 150 EUR apmērā mēnesī katram bērnam, sakarā ar ko prasība apmierināma daļēji. Arī prasītājas norādītie apsvērumi, ka atbildētājs dzīvo un strādā Anglijā un, ka bērniem vidēji mēnesī nepieciešams 490 EUR mēnesī abiem bērniem, nav pats sevi pamats prasības apmierināšanai celtajā apmērā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Novērtējot lietā esošo piedzenamās uzturlīdzekļu summas aprēķinā norādīto izdevumu apmēru bērna aprūpei mēnesī, kā arī tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa neapšauba prasītājas norādīto izdevumu aprēķinu. Turklāt balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, tiesa pieļauj, ka bērna aprūpei varētu tikt tērēti līdzekļi arī lielākā apmērā, tomēr uzskata un pieļauj, ka bērna aprūpei katru mēnesi, tomēr, varētu tikt tērēti līdzekļi mazākā apmērā nekā aptuveni abiem bērniem kopā 490 EUR. Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka bērna uzturēšanas izdevumiem jābūt samērīgiem ar vecāku faktisko mantas stāvokli, tādējādi tie ir plānojami, ņemot vērā vecāku mantiskās iespējas.

Lietā nepastāv strīds, ka bērni šobrīd apmeklē bērnudārzu, kas neapšaubāmi prasa papildus līdzekļus bērnu fiziskajai un garīgajai attīstībai, bet tā kā Civillikums maksājamo uzturlīdzekļu summu saista ar vecāku mantisko stāvokli, un jebkura vecāka pienākums ir nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus vismaz normatīvajos aktos noteiktajā minimālajā apmērā, tiesa atzīst, ka bērnu uzturēšanas, tai skaitā izklaides izdevumiem, neparedzamiem izdevumiem, apģērbam u.c., jābūt samērīgiem ar vecāku faktisko mantas stāvokli. Tiesa uzskata, ka ņemams vērā apstāklis, uz pušu nepilngadīgo bērnu attiecināms Ārstniecības likuma 17.panta ceturtajā daļā noteiktais, ka bērniem no valsts pamatbudžeta un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem apmaksātos

ārstniecības pakalpojumus ir tiesības saņemt bez maksas. Minētā tiesību norma attiecināma arī uz zobārstniecības sniegtajiem pakalpojumiem.

Tiesa uzskata, ka lietas izskatīšanas laikā nav iegūti tādi pierādījumi, kas dotu pamatu secināt, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis ir atbilstošs pieprasītajam uzturlīdzekļu apmēram 150 EUR katram bērnam. Tā kā piedzenamā uzturlīdzekļu summa tiek noteikta pamatojoties uz tiesas rīcībā esošajiem pierādījumiem par atbildētāja mantas stāvokli, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā katram bērnam ir samērīgi ar abu vecāku mantisko stāvokli. Pats fakts, ka atbildētājs dzīvo un strādā Anglijā, nevar tikt tulkots tā, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis ir tik labs, lai viņš spētu katram bērnam maksāt ik mēnesi 150 EUR.

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus par atbildētāja un prasītājas mantas stāvokli, kopsakarā ar prasītājas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, un tiesas sēdē konstatēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis pieļauj maksāt katra bērna uzturam 25% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērni sasniegs 7 gadu vecumu, un 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas sākot no bērnu 7 gadu vecuma līdz bērna pilngadībai. Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi šādā apmērā būtu samērojami ar abu vecāku mantisko stāvokli, un var nodrošināt bērniem normālus sadzīves apstākļus un iespēju pilnvērtīgi attīstīties un pilnveidoties, ņemot vērā katra bērna individualitāti un spējas, kā arī ņemot vērā bērnu intereses un reālās vajadzības konkrētajā vecumā. Turklāt, prasītāja norādījusi, ka bērniem tiek tērēti aptuveni 490 EUR mēnesī, un, ja ņem vērā, ka abi vecāki bērnu uzturēšanā piedalās līdzīgās daļās, tad atbildētājam būtu jāsedz puse, kas ir tuvu likumā noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram. Tiesa konkrētajā gadījumā nevar atzīt par samērīgu slogu atbildētājam uzlikt pienākumu bērnu uzturēšanā piedalīties lielākā apmērā, jeb tādā apmērā, kā to prasa prasītāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Pienākums dot uzturu noteikts samērā ar mantas stāvokli, ko tiesa vērtē uz šo brīdi, pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem. Mainoties mantiskajam stāvoklim, aizskartai pusei ir tiesības vērsties tiesā ar atbilstošu prasījumu.

Tiesa uzskata, ka, piedzenot no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai Ministru kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, tiks ievērots samērīguma un proporcionalitātes princips attiecībā uz prasītājas un atbildētāja mantas stāvokli.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC – 556) sniegto tulkojumu LR Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, kur Senāts atzīst, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami sākot no prasības celšanas brīža tiesā, kā to lūdz arī prasītāja, tas ir no 2015.gada 9.aprīļa.

Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam līdz bērna pilngadībai.

Tiesas ieskatā, noteiktais maksājamo uzturlīdzekļu apmērs atbildētājam ir jānodrošina savam bērnam līdz bērna pilngadībai un tiesības saņemt šos uzturlīdzekļus ir bērna mātei, jo sasniedzot pilngadību, bērns atbrīvojas no vecāku aizgādības un ir darbspējas vecumā, tādējādi pats var realizēt savas tiesības, ja nevar sevi apgādāt, ceļot atsevišķu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa uzskata, ka prasītāja lūgums ir pamatots un prasītājai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam līdz bērnu pilngadībai, jo saskaņā ar Civillikuma 177.pantu, bērns atrodas vecāku aizgādībā līdz pilngadības sasniegšanai. Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 24.oktobra spriedumā (lietā Nr.SKC-729) no dienas, kad bērns ir sasniedzis pilngadību, māte zaudē tiesības saņemt bērna uzturam paredzētos līdzekļus un izbeidzas tēva pienākums izmaksāt tos pilngadīga bērna mātei.

Civillikuma 198.panta 4.punkts nosaka, ka aizgādība izbeidzas kad bērns sasniedzis pilngadību.

Arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2885/2015 sniegta atziņa, ka likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu. Arī Civillikuma 177.panta pirmā daļa, reglamentējot jautājumu par aizgādību, vecāku pienākumu pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās saista ar laiku līdz pilngadībai. Civilprocesa likuma 72.panta pirmā daļa kā imperatīva tiesību norma spēju realizēt tiesības un izpildīt pienākumus nepastarpināti ir piešķirusi tieši pašām pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Atbilstoši dispozitivitātes principam viņas pašās izlemj, vai un kā izmantot tām piešķirtās tiesības Tādējādi savu uzturlīdzekļu saņemšanas tiesību realizēšanā pēc pilngadības iestāšanās bērnam jāveic pašam.

Ņemot vērā minēto un prasītājas lūgumu, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs grozāms no 2016.gada 1.augusta, ar nosacījumu, ka ar šo brīdi tiek pārtraukta uzturlīdzekļu piedziņa pēc Tukuma rajona tiesas 2014.gada 12.decembra sprieduma civillietā Nr.C37094914, ar kuru tiesa piedzina no atbildētāja par labu prasītājai bērnu /pers. F/ un /pers. E/ uzturam uzturlīdzekļus, kā arī ar nosacījumu, ka pie sprieduma par uzturlīdzekļu piedziņu izpildes ieskaitāmi samaksātie uzturlīdzekļi.

Tiesas ieskatā noteiktais maksājamo uzturlīdzekļu apmērs atbildētājam ir jānodrošina saviem bērniem līdz bērnu pilngadībai, jo sasniedzot pilngadību, bērni atbrīvojas no vecāku aizgādības un ir darbspējas vecumā, tādējādi paši var realizēt savas tiesības, ja nevar sevi apgādāt, ceļot atsevišķu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai, tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 1.punktu prasības summa prasībās par naudas piedziņu ir piedzenamā summa.

Tādējādi, no atbildētāja atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu, piedzenama valsts nodeva 325,94 EUR, kas aprēķināta no apmierinātās prasības kopsummas 2280 EUR. Tiesa izskaidro, ka valsts nodeva maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, 0539 valsts nodeva.

Tāpat no atbildētāja piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,32 EUR (lietas 2.lapa) par tiesas dokumentu piegādāšanu, kuru

iemaksa jāveic šādos rekvizītos: ekonomiskās klasifikācijas kods-21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās Personas reģ. Nr. 90001672316, Saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Konta nr. LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par parāda un tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 97.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību daļēji.

Grozīt ar Tukuma rajona tiesas 2014.gada 12.decembra spriedumu lietā Nr.C37094914 piedzīto uzturlīdzekļu apmēru un, palielinot maksājamo uzturlīdzekļu apmēru, piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus katra bērna – /pers. F/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/, - uzturam ik mēnesi 25% (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 1.augustu līdz bērni sasniegs 7 gadu vecumu, un 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas sākot no bērnu 7 gadu vecuma līdz bērna pilngadībai, pie sprieduma par uzturlīdzekļu piedziņu izpildes ieskaitot samaksātos uzturlīdzekļus.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu 325,94 *euro* (trīs simti divdesmit pieci *euro 94 centi*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,32 *euro* (trīspadsmit *euro* 32 centi).

Noteikt /pers.D/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu, uzliekot par pienākumu iesniegt Jelgavas tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu saskaņā ar izpildu rakstu, kas izdots pamatojoties uz Tukuma rajona tiesas 2014.gada 12.decembra spriedumu lietā Nr.C37094914 par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. D/ par labu /pers. J/ bērnu /pers. E/ un /pers. F/ uzturam, pēc izpildes.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā, termiņu sprieduma pārsūdzēšanai skaitot no pilna sprieduma sastādīšanas datuma – 2017.gada 9.februāra.

Tiesnese N.Paņkiva